

Veus al ras
1a edició: febrer de 2016

© Sebastià Perelló, 2016
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició: Club Editor 1959, S.L.U.
Carrer Coves d'en Cimany, 2 – 08032 Barcelona
club@clubeditor.cat
www.clubeditor.cat

Disseny de col·lecció: Àngel Uzkiانو
Imprès a Romanyà Valls

ISBN: 978-84-7329-199-6
Dipòsit legal: B 1647-2016

*Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta
obra només es pot realitzar amb el permís dels seus
titulars, a part de les excepcions previstes per la llei.
Adreceu-vos a CEDRO si necessiteu fotocopiar-ne
o escanejar-ne fragments.*

L'elaboració d'aquesta obra ha comptat amb un ajut
a la creació literària del Departament de Cultura l'any 2015.

 Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Sebastià Perelló

Veus al ras

CLUB EDITOR
BARCELONA

Tot s'embala i és aquest embalum seu en mi que vol venir, que vol conformar-se i m'enduu, com si en aquestes lletres fes niu la seva veu, una veu que cerca, que percaça, un ritme seu tatuat a les meves paraules, a la meva escriptura, alguna cosa que del seu cos es trunyella al meu i brama en mi. Veu seva que s'escampa en la meva boca, que s'alça i em llepa el paladar, m'enrampa la gargamella, s'enganxa amb la meva saliva dejuna, com si la meva llengua el deixàs fer, i fos ell la ratxa que m'omple la tràquea i els bronquis, ell que passa la punta per les dents i em cerca l'arrel del gemec, aquells silencis que vénen després d'un bleix fondo, i sentiries que fa la seva, i ja no seré jo qui parla, són coses que no sabria dir, coses que troben el seu lloc a la punta de la llengua i és ell que empeny i deixa a lloure com un esvalot, miols i bramuls, animals que borden i rebufen, i tu no hauries obert boca, però tresca a

l'ombra de la llengua i t'hi troba allò que no s'ha de dir i et deixes anar, t'esbraves i just per allà on te tenia agafada, en treu d'on no n'hi ha, i t'amolles i ja ets aquesta precipitació, i afluixes, t'estoves i rodolles i sents aquesta amplitud, tu, sense traves, ampla, vasta, tu que t'escampes, sense tocar vores. I aleshores som jo que l'esper.

L'esperes. Sí, amb aquella ànsia que rosega i que li sé veure a la cara quan va i ve davant ca nostra com una bèstia engabiada. O quan arriba, i queda sembrat, una bossa en cada mà, plenes de no sé què, i les deixa caure en terra, alça les mans enlaire, com si hagués d'eixordar el cel, però només hi ha un gest d'invocació a no sé quin déu, i no sabries dir si reclama justícia, protecció divina, li fa retrets o s'hi vol reconciliar. Sí, esperes aquells ulls que no saben veure't, i que eren el teu centre, el lloc on hi havia la flor, mel que rajava, i ara són un buit, com una casa oberta, acollidors, i aquella cara d'haver vingut però que ja hagués passat, sense aturar-se, i que tanmateix no veu res més que l'absència meva, quan vull creure que no està per res ni per ningú, només ulls per mi, quan m'espera perquè li tregui els mots de la boca closa, que se li podriran a la llengua si no pos noms a tota aquesta torrentada que d'una revenguda

m'emportarà a la mar gran. Com si de sobte fossin dies de desgel i dels seus silencis baixàs aigua i fang, pedres i troncs que es precipiten impetuosos, amb la fúria que obre esllavissades i no basten les parets de contenció i tot s'acaba esfondrant.

No sempre va ser així. Encara faig memòria dels dies en què callar era dolç. No com ara, que ell s'aboca cap a mi com si jo fos un pou que li ha de retornar la veu. També, quan ja semblava que no hi era tot i l'acompanyava a les sales d'espera, perquè deia que allà la gent callava més, li agradava no badar boca i escoltar aquell esment que es dilata entre les persones que esperen a cal metge o en una cua. Un dia era un dermatòleg a la clínica, l'altre, anàvem a urgències o a l'oficina de l'atur. Allà, s'hi sentia bé sense dir res. I mirava la gent, quedava reduït a l'atenció, cercava en les cares amorfes, en les notes d'espera d'aquella bassa d'oli una serenitat que deia saber veure en la quietud d'aquells que estan sense fer res, que només hi són i romancegen davant allò que ha d'arribar. Persones que no diuen res, entre persones que no tenen res a dir-se, i que així i tot es diuen això com si res. I es distreuen amb paraules que fan passar el temps amb l'esperança vana de fer-lo més imperceptible. I s'omplen la

boca amb aquesta manera de no poder deixar de parlar. Com si no fossin ells, sinó allò que en ells amolla paraules. I després silencis, cossos abandonats en aquella docilitat, una mà que toca l'altra, una pelussa o un cabell just damunt el genoll, una cascarrulla a la roba, els ulls perduts en aquesta llacuna de no tenir res a dir i tanmateix voler farcir ir-resistiblement aquest buit, un trau que s'obre més i més, amb la por de no deixar-s'hi anar i esfondrar-se en el banc greixós de la paciència, en la calma podrida de les coses que no s'acaben mai. Però ell no sempre mirava la dona grassa que s'estirava l'abric amb un afany insuls de tapar allò que no havia cridat l'atenció de ningú, o el nin que s'enfitava en l'avorriment. Ell també esperava. Però amb aquella actitud de no voler sortir-se'n, feliç en aquella esterilitat, en aquella suspensió. Surar en l'aire insignificant, quan sostenir una conversa banal era una forma de la felicitat. A qualsevol altra banda, aleshores, ja era difícil no caure en l'evidència que sempre li mancava alguna cosa. Però a la sala d'espera de qualsevol metge li hauries vist a la cara l'aplom de ser només aquella disposició, res més. Només era aquella forma d'escoltar.

Un dia, poc abans d'abandonar les rondes per aquelles sales d'espera de Ciutat, perquè ja no sabia què havia de fer, ben avergonyida davant gent que ja ens devia conèixer i trobava que ens mormolaven, li vaig demanar què hi veia allà, què hi feia. El mort, va dir. Com el mort que fas en l'aigua. Mans esteses. Braços estesos. Només has de deixar pasturar les orelles. La gent quan espera conta coses. I si deixes l'orella a lloure, ara sents aquella dona que conta el mal viatge de la seva filla rere metges i metges perquè no hi ha manera de quedar embarassada, que ja n'ha perdut dos i no alça el cap, neda perduda en una depressió que no la deixa aixecar del llit. I això la rebenta, veure-la que s'aprima i que dia sí, dia també, s'infla de píndoles i medicaments. I ha tornat a ca nostra perquè l'home, i jo l'entenc, ha partit, què li has de dir, quan veu la dona desfeta, mesos i mesos. I ja són anys. Han provat de tot, fora de Mallorca, en una clínica a València, han anat i vengut, però res, ella s'ha consumida, ha tornat no res. I em fa mal al cor, veure que tot se'n va en orris, que han passat els anys i ja no es mou del sofà, i del sofà al llit, ni s'arregla, no com abans que era xalesta i anava maquillada, tot eren vestits nous. I una bona feina en un hotel d'Alcúdia, però ho va deixar córrer. Què has de fer, ni s'aguantava dreta. S'ha fusa. Un pedacet. Quan no

seu davant el televisor, sense alegria, agafa l'ordinador i cerca infants desapareguts, nins robats i perduts, i raptos criminals, jo què sé. I queda embadalida davant tantes fotos de criatures que ningú sap on paren, pobretes. I plora. I ella només ve a cercar receptes, tanta sort que estic bé, perquè no sé què farem si em pos malalta. No, no vénc per mi, jo estic bé, una mica d'artrosi, què vols, a la meua edat. I els ulls, li has de mirar els ulls desmaiats i líquids, com si la deixadesa trista i llastimosa de la filla li hagués fet niu a les ninetes cansades, sense amargor, com un aclapament emboirat. Quasi sense pestanyes, quatre pèls clars i prims, la mirada dòcil però diligent, i aquesta impassibilitat que la fa endreçada, sense ambició. I ja no parava, la descripció era meticulosa i primfilada, s'hi concentrava com si fos capaç de captar amb càmera lenta cada moviment dels ulls d'aquella dona, i s'hi dedicava amb una atenció llépola i gentil, com si mirar fos una cortesia, no era plaer, no volia complaure'm o exhibir-se, era un afany de precisió delicat i vehement. I de sobte era aquell home amb la cama enguixada, o un jove que es mortificava les ungles i els padastres. Deixar-se emportar per les veus, ara aquí, ara allà, en una atenció flotant i alhora amb esment i consideració sense treure l'ull d'aquelles cares o embambat en un gest ínfim, o parant

l'orella al rosari de paraules rosegades d'aquell senyor remirat que de l'espera, n'havia fet una de les belles arts. Era aquella expectació distreta que no sé dir, la seva manera de prendre esment, considerat, però que s'esquerdava en badoqueria, només fragments caçats al vol, de la mirada fixa i determinada al cop d'ull errant, tastaolletes. Aleshores encara parlava i parlava i semblava trobar respostes, com si amb tot allò que em deia encara fos capaç, precisament perquè conversava amb mi, de trobar els mots que li servien, i es conformava.

Després, ja no l'acompanyava, se n'anava sol, i quasi ja no piulava. I si era jo que provava de dir alguna cosa era ell que m'amollava: calla, no diguis res. Tot espera. Tot espera. I li quedava una mà enlaire, en un gest paralitzat. I ja només era aquella quietud hipnòtica, com si quedàs encantat, només l'estupefacció anestesiada. Com si se li hagués cremat el cor. I després de mesos i mesos, quan el veig així, perquè tot i que és un nervi de vegades s'encarcara, no em fugen del cap aquells cadàvers que va enterrar l'erupció del Vesuvi a Pompeia, cossos petrificats, mans fossilitzades en un gest definitiu. Aquella absència que retornava el guix quan omplien el buit que havien deixat carn i ossos tapats

per la cendra que cremava, figures rígides d'un espasme cadavèric. Hauries dit que ell era això, una figura de guix. Alguna cosa l'ha sepultat en aquestes paraules que no surten i només ha deixat un trau, un bufador. I aquests mots no són altra cosa que l'escaiola que l'ha de retornar, així, només gestos sense fesomia, com una talla. Clavat en el no-res.